

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

Εβδομαδιαίο περιοδικό • Αριθμ. φύλ. 8
Συντάκτης: Επίσκοπος Ιερεμίας

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΓΟΡΤΥΝΟΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΕΩΣ

Η ΜΕΓΑΛΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑ – ΤΟ ΠΑΘΟΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

1. Τήν «Μεγάλη Έβδομάδα», αδελφοί χριστιανοί, τήν καλούμε έτσι, όχι γιατί οι ημέρες της έχουν μεγαλύτερη διάρκεια, αλλά γιατί τὰ γεγονότα πού μᾶς υπενθυμίζει ἡ Έβδομάδα αὐτή εἶναι μεγάλα καί σπουδαῖα καί ἂν δέν συνέβαιναν δέν θά ἤμασταν σωσμένοι. Ἡ Έβδομάδα αὐτή συνδέεται μέν μέ τήν Μεγάλη Τεσσαρακοστή, ἀλλά δέν ἀνήκει σ' αὐτήν, εἶναι ἕνα ἰδιαίτερο καί ἱερώτερο τμήμα. Ἡ νηστεία τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς εἶναι γιά τὰ ἁμαρτήματά μας. Ἡ νηστεία ὅμως τήν Μεγάλη Έβδομάδα εἶναι ὡς συμμετοχή στά πάθη τοῦ Χριστοῦ, γι' αὐτό καί εἶναι αὐστηρότερη.

2. Τό ἱερώτερο μέρος τῆς Μεγάλης Έβδομάδος εἶναι ἡ Μεγάλη Πέμπτη, τότε πού βλέπουμε στό κέντρο τῆς Ἐκκλησίας μας τόν Ἐσταυρωμένο Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό. Φρικτό θέαμα αὐτό, ἀδελφοί, γιά τό ὅποιο ὁ προφήτης Ἡσαΐας ἀπό παλαιά εἶπε ὅτι κανεῖς δέν τό βλέπει εὐχάριστα καί στρέφει τό πρόσωπό του ἀπ' αὐτό («ἀπέστραπται τό πρόσωπον αὐτοῦ», Ἠσ. 53,3). Ἀπό τό κεφάλι, ὅπου τό μυτερό ἀκάνθινο στεφάνι, ἀπό τήν ἀνοιγμένη πλευρά, ἀπό τὰ καρφωμένα πόδια καί χέρια, ἀπό παντοῦ στάζει τό αἷμα. Ἀκόμη ἀπό τόν δαρμό τοῦ Χριστοῦ καί τίς κακώσεις Του ἔχει ἀφαιρεθεῖ καί τό δέρμα Του καί φαίνονται τὰ κόκκαλά Του, ὥστε καί ἕνα μικρό παιδί μπορεῖ νά τὰ μετρήσει. Ἔτσι ἐκπληρώθηκε ἡ προφητεία τοῦ Ψαλμωδοῦ, «ἐξηρίθμησαν πάντα τὰ ὀστά μου» (Ψαλμ. 21,18). Ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὁ «κάλλει ὠραῖος» (Ψαλμ. 44,3), μέ τό πάθος Του στό Σταυρό δέν ἔχει ὁμορφιά καί ὠραιότητα. Ὅπως λέγει προφητικά ὁ Ἡσαΐας, στό Σταυρό ὁ Χριστός «οὐκ εἶχεν εἶδος (= μορφή), οὐδέ κάλλος· ἀλλά τό εἶδος αὐτοῦ ἄτιμον καί ἐκλείπον παρά πάντα τούς υἱούς τῶν ἀνθρώπων». Εἶναι καταπληγιασμένος. «Ἄνθρωπος ἐν πληγῇ ὢν» (Ἠσ. 53,2.3). Γι' αὐτό καί προλαμβάνει ἡ Μεγάλη Έβδομάδα ἀπό τήν ἀρχή, ἀπό τό πρῶτο μέρος τῆς, νά παρουσιάσει τόν Χριστό ὡς Νυμφίον, ὡς ὠραιότατον, καί μᾶς καλεῖ νά Τόν ἀγαπήσουμε. Θέλει ὅμως ἀγώνα καί ἐπαγρύπνηση ἡ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ, γι' αὐτό καί ἡ Μεγάλη Έβδομάδα στήν Ἀκολουθία τοῦ Νυμφίου μᾶς λέει γιά τήν παραβολή τῶν δέκα παρθένων. Ἀλλά καί ἡ παράσταση τοῦ Χριστοῦ ὡς Νυμφίου μᾶς λέει γιά τόν σκοπό γιά τόν ὅποιον ὁ Χριστός θά σταυρωθεῖ. Θά σταυρωθεῖ γιά νά ἀποκαταστήσει τήν στενή σχέση μας μέ Αὐτόν. Ὁ βαπτισμένος χριστιανός, ἀγαπητοί μου, δέν εἶναι ἀπλῶς δημιουργήμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀλλά ἔχει στενή σχέση μαζί Του. Ἡ ψυχὴ μας εἶναι ἡ νύμφη καί Αὐτός εἶναι Νυμφίος. Χαλάσαμε ὅμως μέ τήν πώση μας τήν στενή αὐτή σχέση μέ τόν Θεό καί ἔρχεται ὁ Χριστός γιά νά τήν ἀποκαταστήσει, γιά νά τήν κάνει στενή καί δυνατή, ὅπως ἦταν πρῶτα.

3. Κυρίως ὅμως, εἶπαμε, ὅτι Μεγάλη Έβδομάδα εἶναι ὁ Ἐσταυρωμένος Ἰησοῦς Χριστός. Τό νά σταυρωθεῖ ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ἕνας Μεσσίας Ἐσταυρωμένος, αὐτό, ὅπως λέγει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος (Α' Κορ. 1,23), γιά μέν τούς Ἰουδαίους εἶναι «σκάνδαλον», γιά δέ τούς σοφούς τῶν Ἐθνῶν εἶναι «μωρία» (= ἀνοησία), γιά μᾶς ὅμως, πού εἴμαστε βαπτισμένοι στό Ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, εἶναι «σοφία Θεοῦ», εἶναι βαθειά θεολογία. Εἶναι «κεφάλαιον ἀγαθῶν», ὅπως λέγει κάπου ὁ ἅγιος Χρυσόστομος.¹ Ὁ Ἰησοῦς Χριστός καρφωμένος στό σταυρό ἔγινε γιά μᾶς κατάρα. Γιατί; Ἔτσι ἔπρεπε νά γίνει γιά νά σωθοῦμε ἀπό τήν κατάρα. Ἀκοῦστε χριστιανοί! Ὁ Θεός στήν Παλαιά Διαθήκη εἶχε δώσει νόμους καί ἐντολές γιά τήν καλή πολιτεία τῶν ἀνθρώπων καί μάλιστα εἶχε πεῖ ὅτι ὅποιος ἐφαρμόσει τίς ἐντολές Του θά σωθεῖ («ὁ ποιήσας αὐτά ἄνθρωπος ζήσεται ἐν αὐτοῖς», Λευιτ. 18,5.). Ἀλλά ἦταν τόσο πολλές οἱ ἐντολές αὐτές τοῦ Θεοῦ στήν Παλαιά Διαθήκη, ὥστε ὁ ἄνθρωπος δέν μπορούσε νά τίς ἐφαρμόσει. Ἦταν «πολύ στενό τό πέρασμα» στήν Παλαιά Διαθήκη, γιά νά τό πῶ ἔτσι. Γι' αὐτό ὅλοι γίνονταν παραβάτες τῶν θείων ἐντολῶν. Ὅπως τό λέει καί ἡ ἴδια ἡ Παλαιά Διαθήκη, «πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα ἠχρειώθησαν· οὐκ ἔστι ποιῶν χρηστότητα, οὐκ ἔστιν ἕως ἐνός» (Ψαλμ. 52,4). Γιά ὅσους δέ παρέβαιναν τίς θεῖες ἐντολές ὑπῆρχε ἡ ποινή τῆς κατάρας, γιατί ὁ Νόμος ἔλεγε «ἐπικατάρατος ὅς οὐκ ἐμμένει ἐν πᾶσι τοῖς γεγραμμένοις ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ Νόμου» (Δευτ. 27,26. Γαλ. 3,10). Ἔτσι, λοιπόν, χριστιανοί μου, ὁλος ὁ κόσμος τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἦταν ὑπό κατάρα. Φανταστεῖτε, δηλαδή, πρό Χριστοῦ ἕνα μεγάλο λάκκο, καί νά εἶναι σ' αὐτόν μέσα ὅλοι οἱ ἄνθρωποι. Καί ὁ λάκκος γράφει «κατάρα»! Πέστε μου, τώρα: Ποῖός θά μᾶς βγάλει ἀπ' αὐτόν τόν λάκκο; Δέν μποροῦν νά μᾶς σώσουν οὔτε οἱ φιλόσοφοι, οὔτε οἱ ἄρχοντες καί πλούσιοι, γιατί καί αὐτοί ἦταν μέσα στόν λάκκο, σάν ἁμαρτωλοί καί αὐτοί. Ἀπό τόν λάκκο τῆς κατάρας μᾶς ἔβγαλε μόνο ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Αὐτός μόνο μᾶς ἔσωσε καί Αὐτόν μόνο λέγουμε «Σωτήρα». Ἀλλά

1. Βλ. ΑΑΠ 69,280.

προσέξτε: Πώς μᾶς ἔσωσε ὁ Χριστός ἀπό τόν λάκκο τῆς κατάρας; Γιατί αὐτός πού θά μᾶς ἔβγαζε ἀπό τόν λάκκο, ἔπρεπε νά μπεῖ μέσα στόν λάκκο γιά νά μᾶς βγάλει ἀπ' αὐτόν. Ἀλλά μέσα στόν λάκκο ἔπεφταν αὐτοί πού ἀμάρταναν καί γίνονταν κατάρα. Ἀλλά ὁ Χριστός δέν μπορούσε νά ἀμαρτήσῃ. Εἶναι δόγμα τῆς πίστεως μας αὐτό («Non potuit peccare» = δέν μπορούσε νά ἀμαρτήσῃ). Τώρα, τί θά γίνῃ; Πώς ὁ Χριστός θά γίνῃ κατάρα – χωρίς νά ἀμαρτήσῃ – γιά νά μᾶς βγάλει ἀπό τήν κατάρα; Ἀκούστε, χριστιανοί: Στήν Παλαιά Διαθήκη εἶχε γραφῆ καί μιᾶ ἄλλου εἴδους κατάρα. Ἡ μιᾶ κατάρα ἦταν γιά ὅποιους δέν τηροῦσαν τίς ἐντολές τοῦ Θεοῦ, γιά τήν ὁποία εἶπαμε παραπάνω, καί ἡ ἄλλη κατάρα ἔλεγε: «*Ἐπικατάρατος ὁ κρεμάμενος ἐπί ξύλου*» (Δευτ. 21,23. Γαλ. 3,13). Δηλαδή, ὅποιος πεθαίνει μέ σταυρικό θάνατο εἶναι ὑπό κατάρα. Καί ὁ Χριστός προτίμησε αὐτοῦ τοῦ εἴδους τήν κατάρα, τήν δεύτερη· προτίμησε νά πεθάνῃ μέ σταυρικό θάνατο, καί ἔτσι μᾶς ἔσωσε ἀπό τήν κατάρα πού εἶχαμε λόγῳ τῶν παραβάσεών μας. Ἔτσι καί ἐμεῖς ψάλλουμε μέ εὐγνωμοσύνη στόν Σωτήρα μας Ἰησοῦ Χριστό: «*Ἐξηγόρασας ἡμᾶς ἐκ τῆς κατάρας τοῦ Νόμου*». Πώς μᾶς λύτρωσε ἀπό τήν κατάρα τοῦ Νόμου; Ὅχι μέ τό νά μπεῖ καί Αὐτός στόν λάκκο τῆς κατάρας παραβαίνοντας τόν Νόμο καί νά ἀμαρτήσῃ, γιατί αὐτό ἦταν ἀδύνατον, εἶπαμε, ἀλλά «*τῷ Σταυρῷ προσηλωθεῖς καί τῇ λόγχῃ κεντηθεῖς*», μέ τόν σταυρικό Του θάνατο, δηλαδή. Ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ, ξαναλέγω, βρῆκε καί ἄλλο εἶδος κατάρας, τόν θάνατο διὰ τοῦ σταυροῦ, τό «*ἐπικατάρατος ὁ κρεμάμενος ἐπί ξύλου*», εἰδικά γιά τόν Ἰησοῦ Χριστό γραμμένη ἢ παράγραφος αὐτή, γιά νά μᾶς σώσῃ ἀπό τήν κατάρα, γενόμενος Αὐτός κατάρα, ἀλλά χωρίς νά ἀμαρτήσῃ.

4.(α) Ὁ Σωτήρας μας, λοιπόν, ἀδελφοί χριστιανοί, σταυρώθηκε γιά νά μᾶς σώσῃ ἀπό τὰ ἀμαρτήματά μας. Ἔτσι, ὅπως τό εἶπε ὁ προφήτης Ἡσαΐας ἀπό παλαιά γιά τόν πάσχοντα Μεσσία: «*Οὗτος – λέγει γι' Αὐτόν – τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν φέρει καί περὶ ἡμῶν ὀδυνᾶται*» (53,4). Ἀλλά ἀπό τό πάθος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, λέει στήν συνέχεια ὁ προφήτης, θά προέλθῃ μιᾶ εὐλογημένη κοινότητα, πού ὁ Ἡσαΐας τήν λέει «σπέρμα» τοῦ Μεσσία, «*τό ὁποῖο – λέει στήν συνέχεια ὁ προφήτης – θά ζῆσῃ μακράς ἡμέρας. Καί ὅ,τι ὁ Θεός ἐσχέδιασε διὰ τοῦ Μεσσία διὰ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ θά ἐκπληρωθεῖ*» (Ἠσ. 53,10 κατά τό Ἑβραϊκό κείμενο). Ἡ προφητεία αὐτή, χριστιανοί μου, εἶναι σπουδαιότητα, εἶναι φοβερή. Εἶναι προφητεία περὶ Ἐκκλησίας καί τοῦ ἔργου αὐτῆς. Πραγματικά ἡ Ἐκκλησία «*ζεῖ μακρᾶς ἡμέρας*», δηλαδή, εἶναι αἰώνια, καί συνεχίζει τό ἔργο τοῦ Μεσσία Ἰησοῦ Χριστοῦ.

(β) Ὁ σταυρικός θάνατος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀδελφοί, εἶναι μυστήριο, πού δέν μπορεῖ νά κατανοηθεῖ. Ἐμεῖς γιά τόν θάνατο τοῦ Χριστοῦ δέν δεχόμαστε τήν σκληρή νομικίστικη ἐρμηνεία τῶν Παπικῶν, ἀλλά ἀρκούμαστε στήν ἔκφραση ὅτι εἶναι «ΘΥΣΙΑ». Θυσία τοῦ σταυρωθέντος Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, στόν οὐράνιο Πατέρα Του γιά τήν ἄφεση τῶν ἀμαρτιῶν μας. Εἶναι «Θυσία» πού προσφέρθηκε γιά ὅλους, γιά ὅλο τόν κόσμο καί ὄχι μόνο γιά τούς Ἰουδαίους, γι' αὐτό καί ὁ Χριστός «*ἔξω τῆς πύλης ἔπαθε*» (Ἐβρ. 13,12), τῆς πύλης τῆς πόλης Ἱερουσαλήμ. Ὁ Διάβολος ἀσφαλῶς δέν κατάλαβε τίποτα ἀπό τό θεϊκό σχέδιο τοῦ θανάτου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἀπατήθηκε! Ὅπως ὁ ἴδιος μέ ἀπάτη παρέσυρε τόν ἄνθρωπο στήν ἀμαρτία (βλ. Γεν. κεφ. 3), ἔτσι καί ὁ ἴδιος τώρα κατανικιέται μέ ἀπάτη, μέ τό σοφόν σχέδιο τοῦ Θεοῦ, καί λυτρώνεται ὁ ἀπατημένος ἄνθρωπος. Ἔτσι, λέγει ὠραία ἕνα ἐγκώμιο τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς: «*Πεπλάνηται ὁ πλάνος, ὁ πλανηθεῖς λυτροῦται, σοφία Σῆ Θεέ μου!*»

5. Τέλος, χριστιανοί μου, θέλω νά σᾶς πῶ ὅτι τό Πάθος τοῦ Χριστοῦ μας πρέπει νά τό ζοῦμε καθημερινά καί ὄχι μία φορά τόν χρόνο, τήν Μεγάλη Παρασκευή μόνο. Καί πρέπει νά τό ζοῦμε γιατί τό τυπώσαμε πάνω μας μέ τό βάπτισμά μας στήν ἁγία Κολυμβήθρα. Ναί, μέ τίς τρεῖς καταδύσεις σ' αὐτήν καί ἀναδύσεις ἀπ' αὐτήν, τυπώσαμε πάνω μας καί τό Πάθος καί τήν Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ μας (βλ. Ρωμ. 6,3 ἐξ.). Αὐτό πρέπει νά τό νοήσουμε καλά, νά τό βάλουμε καλά μέσα μας, νά τό κάνουμε «κατοικία» μας. Ὅπως ἡ ἁγία Παρασκευή, πού γεννήθηκε ἡμέρα Παρασκευή καί ἔλαβε τό ὄνομα «Παρασκευή», γιά νά θυμᾶται, γιά νά ζεῖ, αὐτό πού ἔγινε τήν Μεγάλη Παρασκευή.² Τό ἔκανε «κατοικία» τῆς αὐτό. «*Εἰς κατοικίαν κεκλήρωσαι*», λέμε στό Ἀπολυτικίό τῆς. Ζοῦμε ἀκόμη τό Πάθος τοῦ Κυρίου μέ τήν νηστεία μας τήν Τετάρτη καί τήν Παρασκευή, ἀλλά καί μέ τό νά θυμούμαστε ἰδιαίτερα δύο ὧρες τῆς ἡμέρας, πού συνδέονται μέ τό Πάθος τοῦ Χριστοῦ. Εἶναι ἡ ὥρα 12 τό μεσημέρι (6η ὥρα κατά τό Ἑβραϊκό ὠρολόγιο) καί 3 τό ἀπόγευμα (9η ὥρα κατά τό Ἑβραϊκό ὠρολόγιο). Στίς μέν 12 τό μεσημέρι σταυρώθηκε ὁ Χριστός στό Γολγοθᾶ καί τό ὀδυνηρό Του μαρτύριο στό σταυρό κράτησε 3 ὧρες. Στίς 3 τό ἀπόγευμα εἶπε τό «*Τετέλεσται*». Καί «*κλίνας τήν κεφαλὴν παρέδωσε τό πνεῦμα*» (Ἰωάν. 19,30)! Τό λειτουργικό βιβλίο τῆς Ἐκκλησίας μας «Ὁρολόγιον» ἔχει Ἀκολουθίες στίς δύο αὐτές ὧρες.

Μὴν λησμονοῦμε, χριστιανοί μου, νά λέμε κάθε μέρα στόν ἐσταυρωμένο Κύριό μας: «*Σ' εὐχαριστῶ, Χριστέ μου, πού σταυρώθηκες γιά μένα!*»

Μέ πολλές εὐχές, † Ὁ Μητροπολίτης Γόρτυνος καί Μεγαλοπόλεως Ἱερεμίας

2. Γι' αὐτό λέγουμε γι' αὐτήν «*τὴν ὁμῶνυμόν σου πίστην*». Τό ὄνομά τῆς «Παρασκευή» εἶναι ἡ πίστη τῆς στήν Μεγάλη Παρασκευή, στό Πάθος τοῦ Χριστοῦ, πού ἔγινε τήν ἡμέρα αὐτή.

Γιά πνευματικὴ ἐπικοινωνία μαζί σας στείλετε, ἂν θέλετε, μήνυμα στό τηλ. 6976013647 καί θά ἀπαντήσω.